

Jani Virk

SERGIJEVO POLETJE

18

Jošt Rowenski je zjutraj potihoma vstal, pripravil zajtrk in potem iz gugalnika gledal Magdaleno Zeu, kako spi z nasmeškom na ustnicah. Tako lepa se mu je zazdela, komaj resnična, angelsko bitje, ki v spanju leta po raji in se mu smehlja. Nežno je strmel vanjo in počasi obnavljal prizore, kako sta se zvečer ljubila in gola potem tesno objeta zaspala v postelji. Ponoči ga je še dvakrat zbudila in hotela, da spi z njo in zdaj je imel zjutraj občutek, da je bila noč eno samo dolgo ljubljenje.

»Otroka hočem z njo,« je sentimentalno rekel vase Jošt Rowenski in se ob tej ugotovitvi zdrznil. Pomislil je, da je v resnici sploh ne pozna, da jo pravzaprav le brezglavo in preveč popustljivo ljubi, da pa v bistvu še vedno ne ve, kakšna ženska je in kaj ji on sploh pomeni. »Vidimo človeka in se zaljubimo vanj,« se mu je motalo po glavi, »in potem ga hočemo spoznati in bolj ko ga spoznavamo, bolj smo zmedeni in prestrašeni in nazadnje ugotovimo, da smo se zaljubili v nekaj povsem drugega, kot pa nas je pričakalo pod mrežo telesnih strasti.«

Vstal je iz gugalnika, ji po zraku poslal nežen poljub in odšel v kuhinjo. Ura je bila šele pol osmih, do začetka službe je bilo še dobri dve uri. Na kuhinjsko mizo je prinesel zapiske zgodbe o Sergiju, preletel nekaj zadnjih poglavij in potem kar na roko nadaljeval s pisanjem, ker se je bal, da bi udarci po pisalnem stroju, tudi če bi ga kot običajno podložil z brisačo, zbudili in vznejevoljili Magdaleno.

Kar dobro mu je šlo, popisal je dve polni strani in zatopljen v svoje delo sploh ni opazil, kdaj je Magdalena prišla v kuhinjo. Ravno je opisoval, kako Margareta po koncu intervjuja z nadškofofom ignorantsko zbeži pred Joštom Rowenskim po hodniku, ko je zaslišal, da prijateljica za njegovim hrbtom iz predala jemlje nož, ki ga je sam pozabil dati na mizo ob pripravljeni zajtrk.

»Dobro jutro, Margareta,« je rekel proti njej in se že sredi izgovarjanja imena zavedel, da ga je nepopravljivo polomil, vendar ni mogel več ustaviti besede, ki se je že izvijala iz njegovega grla in je kot znanilka prihajajoče nesreče letela proti Magdaleni, ki se je iz mehkega jutranjega mačjega prebujanja nenadoma odsekano obrnila proti človeku, ki jo je z eno samo besedo spravil v neznanško slabo voljo in ji v spomin surovo vrnil neljubi dogodek prejšnjega večera.

»Kakšna Margareta? je rekla z izrazom, ki je obvisel nekje med besom in neljubim presenečenjem, »kje imaš kakšno Margareto, se ti blede?«

»Nisem rekel Margareta, ljubica, rekla sem Magdalena,« se je poskušal rešiti Jošt, »Magdalena,« je ponovil in vstal.

»Ne približuj se mi, je že dobro,« je z zajedljivim podtonom v glasu rekla

Magdalena in iz hladilnika vzela hlebec sira in nenarezano salamo, da bi tako Joštu pokazala, da ji ni, seveda zaradi njega, prav nič do hrane, ki jo je pripravil on.

»To si mi naredil zadnjič,« je rekla zelo razločno proti njemu, ko se je usedla za mizo. »Mislila sem, da si včeraj zvečer dobro razumel, da mi ni všeč, kar počneš. Samo zapomni si nisi: ne želim nastopati v tvojih sprevrženih predstavah, ne želim, da zamenjuješ resničnost s popačeno podobo o meni in ne želim, da me izrabljaš na tako nepošten način...«

Kaj se sploh greš,« je nadaljevala po premolku, med katerim je Jošt lahko opazil, da misli prekleto resno in da je resnično užaljena, »si me vzela zato, da me boš opazoval in potem to prodajal, ti je res toliko do tega, da ponižuješ druge iz preprostega razloga, ker si preveč len, da bi jih poskušal razumeti? Nočem biti v tvojih predstavah, nočem biti v tvojem življenju, nočem biti v tvojem stanovanju,« je rekla, odrinila stol, ne da bi se sploh dotaknila hrane in odšla iz kuhinje.

Jošt je vedel, da pričakuje, da bo prišel za njo in se ji opravičil, potem pa njegovega opravičila ne bo sprejela in ga bo zasula s solzami, očitki in zmerjanji. Prhnil je nad mizo, zmajal z glavo zaradi neljubega nesporazuma, ki ga zares ni hotel sprožiti, nato pa odšel k Magdaleni po zasluženno kazen.

19

Po treh dneh samote na Dolenjskem se je Sergij z avtobusom odpravil v Ljubljano. Na sedežu pred njim sta si dva najstnika neutrudno izmenjavala francoske poljube, kar se mu je najprej zdelo zabavno, kmalu pa ga je začelo motiti, tako da se je v napol praznem vozilu presedel bolj naprej.

Avtobus je bil od postaje do postaje bolj poln in nazadnje se je moral s svojega sedeža umakniti k šipi, da je naredil prostor starejši ženski, ki je prisledla s svojega kramo in vrečko, v kateri je bila zelenjava za ljubljanske sorodnike, in se brez zadrege naslonila na njegovo stegno. Neprijazno je pogledal sosedo, ki pa je tako trmasto prazno buljila predse, da ga je to spravilo le v še večje nelagodje. Hitro je zasukal glavo in potem skozi šipo strmel v motne obrise bežeče pokrajine. Premišljeval je, kako so mu preprosti ljudje v bistvu blizu samo v predstavah, v resnici pa se čuti nad njimi vzvišenega, saj pravzaprav ni biti težko preprost in neotesan; to bi navsezadnje ostal lahko tudi sam, če bi z bedasto otopelostjo sprejel življenje, v kakršno sta ga vrgla starša. »Prekleto sem garal,« je zamrmral noter vase, »leta in leta sem se mučil z jeziki in študijem, da sem se izkopal iz melanholičnega kaosa, v katerega je tako nerodno položena praktično vsa Dolenjska, vse noči sem strmel v kakšen filozofičen stavek, dokler se ni razrahljal in se mi razvezal pred očmi. Najlaže je biti preprost,« je mrmral vase in z zoprnim občutkom sprejemal telo tuje ženske v črnini, ki se je ob desni strani dotikala njegovega zajetnega telesa, »krave in ovce so preproste, večina ljudi je preprostih in v svoji preproščini slepo padajo v prepad, ne da bi se enkrat samkrat v življenju resnično zavedeli, da sploh živijo in da nekoč ne bodo več, da se bodo njihova telesa razprhnila v zemljo in zrak in za njimi ne bo ostalo nič.«

Trudil se je, da ga poskakujoča zelenjava v sosedini vrečki ne bi motila, vendar ga je ta napor pehal v še večjo živčnost in med ustnice si je vtaknil cigareto in jo na suho vlek. Oddahnil si je, ko je avtobus zapeljal v predmestje Ljubljane, pomislil je, da je odtujenost, ki vlada med ljudmi v mestih, navsezadnje še vedno neizmerno boljša, kot tesna sprijetost kmečkih ljudi, ki se konča v smrtnih sovraštvih ali zakrčeni otopelosti. »Navsezadnje ne bi več živel v mestu, če mi mesto kljub vsemu

ne bi bolj ustrezalo kot podeželje.« je zamrmral vase in premleval, kako se je pravzaprav v vseh velemestih od New Yorka, Pariza ali Londona pa do kakšnega Rima ali Dunaja vedno počutil kot doma, »čista, nedotaknjena narava ali velemesta, to je zame,« je zamrmral vase in hkrati pomislil, da je Ljubljana nekje na sredi med velemestom in podeželjem in da tudi Ljubljančani večinoma niso drugega kot podeželjani, ki so se zagnali v velemestni način življenja in klavarno zastali nekje na sredi poti.

V Ljubljano se je pripeljal nekaj pred deseto. Najprej se je nameraval s taksijem odpeljati domov, potem pa si je premislil; kupil si je časopis, ga v miru prebral v bližnji kavarni in se ob enajstih s potovalko v roki počasi odpravil proti centru mesta. Med potjo je zbezal Zarnika iz njegove založbe in skupaj z njim odšel v Marmelado.

»Kaj si sklenil,« ga je vprašal Zarnik, ko sta se ustavila pred prehodom za pešce, »kako si se odločil?«

Sergij ga je najprej pogledal začudeno, kot da ne ve, po čem ga sprašuje.

»Ah, misliš tista služba,« je rekel potem, »ne vem. Hotel sem temeljito razmisliti, v resnici pa sem na vse skupaj temeljito pozabil. Sicer pa so mi dali deset dni časa.«

20

Jošt je med zasedanjem parlamenta dremal, vsake toliko dvignil glavo in zapisal kakšen stavek, ki je priplaval k njemu gor na balkon, s katerega so novinarji opazovali poslance. Če je le bilo mogoče, se je sejam parlamenta izognil, vendar njegov urednik tokrat ni poznal milosti.

Naslonjen na rob ograje je nenadoma opazil Margareto Dev, ki je prišla v dvorano in z lagodnim pozibavanjem v bokih stopala proti govorniškemu odru. Nekaj metrov pred njim se je ustavila, z rame snela fotoapararat in začela s počasnimi gibi uravnavati svetlomer in objektiv. Vedela je, da večina poslancev spremlja njeno početje, uživala je ob tem in fotoapararat nekajkrat usmerila proti njim, kot da išče kadre za dobre posnetke, v resnici pa je skozi objektiv hotela le videti, kdo vse jo opazuje. Bila je ponosna na to, da je poslance poznala po imenih in se je z nekaterimi tudi tikala; za arhiv je imela posnete njihove portrete, tiste, ki so ji bili posebno všeč, je vedno znova fotografirala in tudi tokrat se je ukvarjala predvsem z njimi. Videla je, kje na balkonu sedi Jošt Rowenski in kako ji je pomahal z roko, vendar mu ni odzdravila. Naredila je nekaj posnetkov dvorane, trikrat pritisnila ministra, sedečega v prvi vrsti, počakala še naslednjega govornika in potem odšla.

»Packa, videla me je, pa me noče pozdraviti,« je Jošt besno pomislil, ko ji je med njenim odhajanjem še enkrat pomahal, ne da bi se ona na to kakorkoli odzvala.

Pomislil je na jutranji prepir, med katerim je od njega izsilila absurdno zagotovilo, da se zaveda, da je njeno delo bolj odgovorno in zahtevno od njegovega in se zaradi tega lahko včasih tudi drugače vede. Ko jo je gledal z balkona parlamentarne ograje, je do nje čutil hkrati nevarno sovraštvo in nekakšno panično ljubezen. Ni mogel razumeti, kako lahko ženska, s katero je v postelji doživljal vesoljski občutek povezanosti, takoj, ko se spravi iz postelje, postane hladna in preračunljiva sadistka, ki ga potem le še preganja s svojimi muhami in abotnostmi. Pomislil je na srečne Münchenske dni, ko je imel v igralski skupini dve prijateljici in je brez kakršnih koli pretresov izmenično lahko prespal pri eni ali drugi in ostal z njima v tako imenovanih prijateljskih odnosih do odhoda v domovino. »Večina Slovenk ima v sebi

ubijalsko naravo,« je zamrmral vase »in v resnici ne privoščič življenja niti sebi in še manj drugim, zato ni čudno, da ob samoubijalski in dolgočasni naravi moških primerkov ta narod že desetletja izumira...»

»Kakšen bedast predsodek,« je zamrmral po premolku Jošt, opazujoč poslanca Kristofa Jakla, ki je zaradi opitosti spregledal stopnico pred govorniškim odrom in se zvrnil po parketu, »da Nemci ne znajo uživati; oni znajo delati in potem uživati, Slovenci pa znajo samo delati, a še to precej slabše, kot si mislijo.«

Ozrl se je naokrog po balkonu in poskušal s pogledom poiskati kakšnega človeka, s katerim bi šel lahko na kavo v parlamentarno menzo. Želel si je, da bi zagledal svojega znanca s tiskovne agencije Tedija Bergerja, povsem finega fanta, ki pa ga ni bilo videti. Povsod okrog njega so sedele naličene novinarki s samovšečnimi in resnimi izrazi, pozorno zroč na dogajanje pod sabo, pazč na gib vsakega najmanjšega politika. Joštu je že bežen pogled povedal, da si z njimi ne bo mogel nič pomagati; edina dostopna in tudi daleč najlepša med njimi je bila Petra Glinšček, ki pa jo je celo v parlament hodil nadzorovat njen orjaški fant, še za glavo večji od Jošta, katerega senca je tako rekoč stalno visela nad dolgonogo, lepo svetlolasko. Jošt si je vzel čas, pozorno buljil v svoje novinarske kolegice in tu in tam kateri pomežiknil, vendar so se le prezirljivo zmrdovale. *Kdo pa je on*, so si mislile vse po vrsti, *dela za nek bedni časopis, ki ga v parlamentarnih klopeh berejo res samo najbolj zadrti in čudni poslanci in zato ima očitno čas, da se tule pači*. Vsenaokrog je vonjal njihove deodorante, ni pa mogel zaznati nobenega človeškega, ženskega vonja, zazdelo se mu je, da strmi v nekakšne avtomatske tajnice, ki s skrajnim naporom svojih živcev opravljajo svoje delo in ne le, da nimajo časa za nič drugega, temveč tudi nič drugega ne znajo. Včasih je v menzi poslušal njihove pogovore, ki nikoli niso bili namenjeni povsem normalnim zadevam, recimo njihovim oblekam, otrokom, možem, ljubimcem ali filmom ali seksu ali drugim običajnim stvarjem, ampak so se vedno vrteli okrog politikov, govoricam o njih, njihovih avtomobilih, živalih in tako naprej. »Klavrno je, kako je tu vse postavljeno na glavo,« je ponisil Jošt, »v Nemčiji so resni politični novinarji in analitiki praviloma moški, ker je novinarstvo tako kot vojne, avtomobilizem ali gradbeništvo v bistvu moški posel, ker so tudi sodniki v ringu lahko samo moški; v Sloveniji pa po tiskovnih konferencah vidiš večinoma skoraj samo še ženske, ki se razen dveh ali treh dobrih in celo zelo odličnih novinark, topijo od ponosa, ko jim tako imenovani pomembni politiki dajejo izjave in plešejo okrog njih in jim postavljajo raznovrstna abotna vprašanja, samo da jih opazijo, da zaznajo njihove nove izzivalne obleke, uhane, ali nove frizure. Zato pa so se politiki tudi tako noro razpasli in počnejo prav vse, česar se domislijo. V teh moških in ženskah se je neskromno razraslo prav vse, razen pameti, ki postaja vedno bolj skromna. S tem tropom ženskih novinark ni doživel brodoloma le feminizem, vsa Slovenija bo za svojimi pastirji nezadržno popadala v prepad.«

Jošt je med odmorom sklenil, da bo zapustil parlament, odšel v Marmelado in pozneje med potjo do Narodnjaka na tiskovni agenciji vprašal, kaj se je dogajalo v popoldanskem delu zasedanja. Ko je odhajal iz stavbe, je še zavil na stranišče in stopil pred pisoar. Dva koraka od njega je v loku močil keramiko poslanec Igor Breza. Z eno roko je nadzoroval svoj ud in si z drugo popravljaj z briljantino utrjeno prečo. Nenadoma se je med položene ploščice razleglo tenko, predirno piskanje. Jošt je najprej mislil, da se je kje v stavbi oglasil alarm, potem pa je pogledal proti svojemu sosedu: videl je, kako je Igor Breza samodejno spustil svoj ud in iz žepa potegnil mobilni telefon, medtem ko je rumena scalnina nerodno škropila po njegovi hlačnici.

Moški za točilnim pultom Marmelade se je že nekaj časa sumljivo majal, zato se Sergij in Zarnik nista čudila, ko ga noge niso več zdržale in se je sesul po tleh, tako da je bil v svojem prevelikem raztrganem suknjiču videti kot sipa, ki se razpušča na zaluščeni obali. Iz žepa se mu je zvalil kolobar bankovcev, spet z elastiko, iz nosa se mu je pocedila kri. Natararica je leno in brezbržno pogledala čez pult, za katerim je izginil moški, in nekaj časa neprizadeto strmela vanj.

»Je umrl?« je vprašala proti Sergiju in Zarniku, ki sta le skomignila z rameni in negotovo odkimala ter potem zavrtela številko rešilcev.

Moški se je zavedel, še preden so ga prišli iskat, in je, sedeč na tleh in s hrbtom naslonjen na točilni pult, iz žepa jemal pistacije, pomešane s tobakom in jih s težavo luščil. Ko sta v prostor vstopila dva reševalca, je glavo potuhnjeno potisnil v plašč in topo izbuljil oči proti tlom. Očitno so se že večkrat srečali, moška sta proti njemu vrgla nekaj domačih kletvic, ga spravila na noge in ga, ker ali ni mogel ali pa preprosto ni hotel hoditi, odvedla iz prostora.

Nekaj minut po tem dogodku je iz parlamenta v Marmelado prišel Jošt Rowenski in se takoj odpravil k točilnemu pultu naročit bambus. »Kaj se je zgodilo, so se pretepali?« je vprašal natararico, ko je na tleh zagledal kaplje krvi, na katerih je trdela zoprna temna skorja. Preslišala ga je in mu v kozarec malomarno natakala naročeno mešanico.

»Ja,« je za svojim glasom zaslišal robat Sergijev glas, »pretepli so nekega novinarčka, ki je preveč spraševal.«

Jošt je počakal na pijačo, se s kislim nasmeškom približal mizi Sergija in Zarnika ter prisedel.

»Slišal sem, da ste se sprli,« je rekel in pomenljivo pogledal na prazne stole okrog mize, ki so bili običajno ob tem času že bolj ali manj zasedeni.

»Raje povej, kje hodi tvoja rdečka,« je z roko proti njemu zamahnil Sergij, ki ga je fant preprosto dolgočasil in ga je dejansko zanimala le njegova spremljevalka Margareta Dev.

»Ne vem,« je rekel Jošt z nelagodjem v glasu, »ta teden je bolj zasedena, bo že kaj prišla.«

»Ha, zasedena,« je Sergij grobo vrgel proti njemu, »vidim, da je ne obvladaš,« ga je lopnil po rami in zavpil proti natararici, naj prinese *fantu viski*, da se ne bo zastrupil s tole tvojo oranžadno brozgo.

Jošt je srkal pijačo in molče poslušal Zarnikovo zgroženo pripovedovanje, da si nameravajo državni uslužbenci razdeliti Triglavski narodni park, da skoraj ni več politika, ki si v zadnjem času ne bi v njem prigrabil vsaj kos zemlje ali gozda, če že ne hiše, in da kmalu človek niti na Triglav ne bo več mogel normalno, ker bodo že omenjeni ljudje slejkoprej pustili zaščiten samo njegov vrh, iz vsega ostalega gorovja pa bodo naredili neprehodne zasebne parcele.

»Parlament bi morali razpustiti,« je resno rekel Sergij, »tistim ljudem tam dodobra pretipati žepa, potem pa izvoliti največ petnajst ali dvajset novih poslancev, da bi jih sploh lahko kdo nadzoroval.«

»Kdo pa bi jih lahko nadzoroval?« je retorično vprašal Zarnik in nemočno razširil roke.

»Prav imaš,« je zabentil Sergij, »tisti, ki bi jih morali, so še bolj vprašljivi, novinarji pa tako ali tako ne delajo drugega, kot da napihujejo nepomembne nesmisle, s katerimi ti tipi zavajajo ljudi.« Izzivalno je pogledal Jošta, ki pa je poslušal bolj z enim ušesom in se ni pustil vznemiriti, saj je večino pozornosti

usmeril v premišljevanje, kako bi se Margareti Dev maščeval za muke, ki mu jih povzročila, in je priložnostno sanjaril, da mu je uspelo zapeljati dolgonogo svetlolaso novinarko Petro Glinšček.

Močno opoldansko sonce je razgrelo prostor gostilne, od vsepovsod se je dvigoval zatohel smrad že tedne nepomitega prostora in plesnivih krp, s katerimi so natakarične dneve in dneve brisale kozarce ter jih potem vlažne puščale vsenaokrog. Jošt je videl, kako se Sergiju na čelu nabirajo debele potne kaplje, nekajkrat je pomenljivo pogledal proti trem razmajanim plastičnim mizam pred gostilno, od katerih je bila zasedena samo ena, in nazadnje zbral odločnost ter vprašal, ali ne bi odšli raje sedet na prosto.

»Izvoli, fant, če ti je tam ljubše,« je zanergal Sergij, si z rokavom obrisal potno čelo in mrko zapičil pogled v Rowenskega.

»Greš se novinarja, pa očitno sploh ne veš, kdo sta tista dva japija, ki se šopirita za mizo,« je prezirljivo pokazal skozi steklo.

Jošt si je šele zdaj pozorneje ogledal na drugi strani šipe sedeča moška nekje med petintridesetim in štiridesetim letom in v njiju prepoznal človeka, ki ju je nekaj tednov nazaj videl na televiziji, kako se za nekakšno okroglo mizo z dvema starejšima intelektualcema, od katerih je bil eden tako pijan, da je komaj govoril, drugi pa je ves čas bolj ali manj dostojanstveno molčal, pripravata, kaj je to demokracija.

»Ko si bil ti v tisti tvoji Švici, Nemčiji ali Afriki, kjerkoli si že pač bil, sta bila ta dva potomca dveh partizanov in pozneje visokih oficirjev jugoslovanske vojske mlada in perspektivna politika, ki sta lahko kjerkoli blebetala, karkoli jima je prišlo na pamet in se potem doma pogrela pod zadnjicama svojih dveh starih. Ves čas sta bila skupaj, neprestano sta delala kariero po Beogradu in takrat najbrž v celi Jugoslaviji ni bilo mladinske delovne akcije, kjer ne bi imela referatov ali govorov o perspektivah mlade komunistične generacije in kjer se ne bi na daleč izognila lopate in krampa. Še dobro se spomnim, kakšen škandal je izbruhnil zaradi njiju, ko so ju nekje sredi osemdesetih let na nekakšnem globalnem srečanju komunistične mladine na Kubi zaprli in sta sedela v ječi skoraj ves mesec. Čeprav sta bila njuna starša v najvišjih organih jugoslovanske oblasti in je celo samo predsedstvo Jugoslavije grozilo, da bo prepovedalo uvoz kubanskega ruma in sladkorja, so ju komaj spravili ven. Ampak v časopisju ni bilo niti z besedico omenjeno, kaj sta v resnici storila. Šele kasneje je enemu od osramočenih očetov nekoč v pijanosti ušlo, da fanta ne marata žensk in da sta namesto kakšne brhke mulatke na Kubi spravila v posteljo nekega komsomolskega zamorčka in ga nabrisala, še preden se je zavedel, za kaj gre. Aaa, Kubanci pač niso zahodnjaki, tam se ne moreš spraviti nad vsako rit, ki jo zagledaš na ulici...«

Ampak, to sploh ni pomembno,« je po premolku zagodel Sergij, ko se je zavedel, da zgublja poanto in hkrati po nepotrebnem draži Zarnika, ki je bil občutljiv na njegovo premajhno toleranco do homoseksualcev, »hočem ti povedati naslednje: tako rekoč od rojstva pa do svojega tridesetega leta sta bila fanta zaprisežena komsomolca, med desetdnevno vojno sta založena z državnimi štipendijami že delala doktorate na najboljših ameriških univerzah, pred kratkim pa sta se vrnila in nenadoma na dolgo in široko ljudem, ki so jih v prejšnjem režimu dobili po grbi in sploh vsem Slovencem, ki jih tako ali tako v resnici zanimajo samo še kakšne karaoke ali slaboumni kvizi, začela razlagati, da nimajo pojma o demokraciji in da o tem razen njiju tako rekoč nihče nima niti najmanjše prave predstave.

»In zdaj naj bi šel jaz ven,« je prezirljivo vrgel proti Joštu Sergij, ki mu je pot že dobesedno tekkel z obraza, »in tako rekoč dihal isti zrak z njima in poslušal njune slaboumnosti? Pozabi, to ne gre.«

»Nisem vedel,« je skomignil Jošt neprizadeto in upošteval znak Zarnika, naj nikar preveč ne draži njegovega prijatelja, ki so mu zaradi razburjenja na sencéh nezdravo nabrekli žile.

22

To se je ponovilo vsak mesec: Margareta Dev je dober teden dni pred novo plačo ostala brez prebite pare, ker je ves zaslužek pogнала za obleke, ličila in solarij. Pravzaprav je Jošt vedno komaj čakal to obdobje, saj je vedel, da se v njem spremeni v toplo, crkljivo mlado mačko, ki se neprestano mota okrog njega, se mu dobrika in nadomesti vse, s čimer ga sicer muči.

Zvečer je sprejela njegovo povabilo na večerjo in peš sta se skozi topli večer sprehodila do središča mesta. Vso pot ga je držala pod roko in glavo vsake toliko naslonila na njegovo ramo. Nezdrava drhtavica živcev, ki je Jošta preganjala zadnjih nekaj dni, se je v njem poglobila in čutil je, kako se vanj seli blag oceanski občutek miru.

Ko sta sedela v *Taverni smokva*, je opazoval njen obraz, ki se je v navalu ljubezenskih čustev pred njim dobesedno topil v nekakšno metaforo ljubezni, iz katere je potem nekajkrat proti njemu zaplaval tudi obraz njegove prve prave ljubezni pri petnajstih, nemške sošolke iz münchenskega predmestja in tudi lepe domačinke z otoka Cresa, s katero je pred nekaj leti med morskimi počitnicami preživel najbolj nebeški mesec v svojem življenju, ki pa se je zaradi njegovega odhoda nazaj v Nemčijo končal s potoki solza in celo z blodno mislijo zagorele otočanke o skupnem samomoru.

Margareta Dev ga je gledala tako ljubko in nežno, da tega preprosto ni mogla zaigrati. »Ta ženska me ljubi,« je Jošta najprej osrečujoče prešinilo, »en teden v mesecu me brezmejno ljubi in mi je hvaležna, ker skrbim zanjo,« je potem stvarno zamrmral vase, »tri tedne v mesecu pa od mene zgolj zahteva, da skrbim zanjo in prenašam njene težave in ji je v bistvu figo mar zame, ker jo skrbi le lega njene riti.«

Margareta Dev je priprla oči, kot da bi jo zadela nepričakovana bolečina, in Jošt se je za hip ustrašil, da je povsem mogoče, da se v razžarjenem ljubezenskem kotlu njegove misli neslišno selijo v njeno glavo.

»Ljubim te,« ji je rekel, »brez tebe si ne znam predstavljati življenja,« je dodal, čeprav ga je hkrati prešinilo, da si ne zna predstavljati, kako bi lahko zares živel z njo leta in leta, če bo ostala, kakršna je.

Nasmehnila se je in ga zapeljivo popraskljala po roki. Ansambel, ki se je vsak večer trudil v *Taverni smokva*, je igral dober stari rokovski repertoar šestdesetih in sedemdesetih let. Jošt je znal polovico pesmi na pamet, v svojem münchenskem obdobju je pogosto igral kitaro in kdaj tudi pel songe v kakšni gledališki predstavi. Med odmorom je stopil do muzikantov in jih vprašal, če lahko zapoje ob njihovi spremljavi.

»Zakaj ne?« je rekel eden od njih. Ko so popili svoje pivo, je z njimi stopil na oder in zgrabil mikrofona.

»Za mojo malo prijateljico Margareto, ki ima ravno zdajle osemnajst let in se bo jutri že lahko poročila z mano,« je rekel v prazen prostor, v katerem je bilo poleg osebja le pet ali šest ljudi, in z užitkom gledal, kako je majhna laž Margareto spravila v smeh. Počakal je prve akorde kitare in klaviatur in potem začel peti z globokim, hrapavim glasom. Po nekaj verzih je opazil, kako mu kitarist odobravojoče kima, v zrcalu ob steni je zagledal senčnate obrise moškega z mikrofonom, ki je

lebdel v imaginarnem svetu svetlobe in senc; prešnil ga je jasen in močan občutek, da je mnogo bolj resničen od njega samega.

23

Sergij je domov prišel ves raztrgan in pobruhan. Z Zarnikom sta pretiravala, do osmih zvečer v Marmeladi praznila kozarce in s svojimi modrovanji zasipala kolege in bežne znance, ki so se menjavali za njuno mizo. Sergij je vmes nekajkrat pomislil, kako pametno je bilo od njega, da Duški ni povedal, katerega dne se bo vrnil domov, saj bi se sicer s svojim trpečim in tečnim izrazom gotovo že zdavnaj pojavila v Marmeladi.

Ko sta z Zarnikom, objemajoč drug drugega, stopila iz Marmelade, sta najprej skupaj pobruhala bližnje drevo, potem pa so se njune poti ločile. Zarnik je pred odhodom še svetoval Sergiju, naj vzame taksi, vendar je ta iz sebe s težavo spravil besede, iz katerih je bilo mogoče razbrati, da se namerava nadihati svežega zraka in bo zato odšel peš.

Že pri veleblagovnici pa se je zvrnil čez betonsko korito za rože in se pri tem tako nerodno udaril v golenico, da je skozi raztrgano hlačnico v topel majski večer zazijala ozka globoka rana. Nekaj trenutkov je ležal z bokom in ramo nerodno zlizan s hrapavimi granitnimi tlakovci, čutil je, kako ga zlomljeno držalo za očala zbada v lice in kako se vse njegovo telo upira temu, da bi še kdaj vstal. »Prekletost sranje,« je zaklel Sergij in za sabo zaslišal smeh skupine srednješolcev, ki so nekaj metrov stran sedeli in viseli na klopci ter kadili marihuano.

»Je beton trši od tebe, stari, a,« je priplaval proti njemu pubertetniški glas, kar je sprožilo nov val krohota, tako da je Sergija prijelo, da bi proti mulariji vrgel tlakovec, ki je izruvan iz tal ležal na dosegu njegove roke. Iz svojega ležečega položaja je motno zaznal, da se skozi temo proti njemu približujeta dve silueti, kot ranjen star konj je dvignil nogo, da bi se lahko ubranil pred napadalcema, vendar jo je že hip zatem brezvoljno spustil.

K njemu sta prišla dva fanta, ki mu kljub zoprnemu krohotanju nista hotela nič hudega, ampak sta ga le želela spraviti na noge. Z neveščima in suhima rokama sta ga zvalila na hrbet in ga prijela pod pazduhe, vendar je njun napor pomagal le toliko, da se je Sergij z njuno pomočjo lahko usedel. Ko pa sta ga hotela dvigniti od tal, sta mu uspela le povleči navzgor suknjič in srajco, tako da se je v mehki meščevi svetlobi pokazal njegov beli in tolsti trebuh, ki se je gobasto razraščal v noč. Nekaj deklških glasov se je zahihitalo, fanta sta poklicala na pomoč svoje kolege in pet ali šest mulcev je Sergija le s težavo spravilo na noge.

Nič se jim ni zahvalil, okorno je svoja oblačila potegnil navzdol čez trebuh, se nekajkrat previdno prestopil, da bi ugotovil, ali ga bodo noge sploh zdržale, in potem zginitil v noč.

Rana na nogi ga je skelela in tudi sicer je zaradi bolečega udarca komaj hodil, zato je odšel do glavne ceste in počakal na prvi prosti taksi. Taksist je skopo vrgel proti njemu svoj slabo naučeni slovenski *kam*, potem pa med vožnjo z glavo trzajoče poplesaval ob zvokih tamburic in brenkal, ki so se predirljivo in preglasno zapikovale v občutljivo tkivo Sergijevih možganov. Taksist je šele nekje na sredi poti zavohal, da je njegov potnik pobruhan, ustavil je in ga med žaljivim zmerjanjem dobesedno vrgel iz avta.

Sergiju se kaj takega še ni zgodilo, osupel in ponižan je obstal pod vedrim nebom. Najprej je pomislil, da si bo zapisal številko taksija in prek akademije, kjer

so ga pred kratkim sprejeli v humanistični razred, na konkretnem primeru zahteval, da tako imenovani *pritepenci*, kot je premleval v pijanosti, drugače ravnajo s tako imenovanimi *pomembnimi domorodci*, potem pa se je zavedel, da bi bila takšna njegova akcija neprimerna in absurdna in je iz spomina zbrisal številko taksija, še preden se je sploh prav prijela.

Do doma je imel še dober kilometer, vendar v stranski ulici na obrobju mesta ni mogel pričakovati kakšnega taksija, zato se je peš s težavo odvrlel po trdem asfaltu. Hodeč pod zvezdnatim nebom, je premišljeval o notici, ki jo je zjutraj prebral v časopisu, da so kakšnih petintrideset svetlobnih let stran od Zemlje odkrili planet, na katerem skoraj zagotovo obstaja življenje. Pogledal je gor v nebo, v motne pege belkaste svetlobe na brezupno črnem ozadju in si zaželel, da bi se ves, kar ga je, sam znašel v tistem novem svetu nekje med zvezdami.

Ko je Duška doma odprla vrata, je najprej kriknila od strahu in skrbi, ko je nepričakovano zagledala svojega raztrganega moža z obdrgnjenim čelom in svežo rano pod očesom, potem pa je zavohala njegovo pijansko sapo in bruhanje ter prhnila od besa.

»Za božjo voljo, človek, kakšen pa si?« je jezno zasikala proti Sergiju skozi svoje majhne, kot črta ozke ustnice, ki so jih prekrivale temne, ostre dlake, in ga hitro potegnila v stanovanje, ker je v sosednjih vratih zaškrtal ključ.

»Kje si se klatil, kaj si spet počel?« ga je zasula z vprašanji in z njega vlekla pobruhan in raztrgan suknjič. »zakaj nisi vsaj poklical, da bi te prišla iskat?« mu je očitala, ko mu je odpenjala hlačni pas, »se vsaj spomniš, kje si pozabil potovalko?« mu je poskušala prebuditi spomin, ko ga je potiskala proti kopalnici.

»Pusti me, nadležna ženska,« je pijano zagodel proti njej, »sam se bom okopal, ti pojdi raje v Marmelado po mojo potovalko.«

Spustila ga je, za njim vrgla besedi *sramota* in *groza*, ju potem povezala v *grozna sramota* in to nekajkrat ponovila proti svojemu možu, ki se je s svojim tolstim golim telesom, na katerem so mahedrale le komične premajhne bokсарice z nekakšnimi pisanimi raznobarvnimi metuljčki, zagozdil med podboj in vrata, saj je Duška popoldne iz trgovine prinesla škatlo praška in jo postavila ob steno za kopalnična vrata.

»Kaj je s temi vrati?« je zabentil Sergij in jih pahnil proti steni, tako da se je lahko premaknil naprej, vendar pa so ga vrata že naslednji hip udarila nazaj v glavo in Duška je zgroženo poslušala, kako iz kopalnice proti njej letijo brutalne kletvice in kako Sergij brca v prašek in, kot je bilo slišati, tudi v pleteno košaro za perilo.

Ko se je oblekla in odpravljala iz stanovanja, je bilo v kopalnici že tiho; pogledala je noter in videla, kako Sergij pijano drema v kadi, ne da bi sploh odprl pipo.

Za trenutek je pomislila, da bi vseeno ostala doma in moža najprej okopala, potem pa jo je prešinilo, da je takole še najbolj na varnem in obrnila se je ter potihoma odšla iz stanovanja.